

VERZEKERINGEN IN DE MELKVEEHOUDERIJ EN AKKERBOUW

Hennie van der Veen en Victor Ogurtsov

Het inkomen dat op een agrarisch bedrijf wordt behaald, schommelt over het algemeen van jaar op jaar. Een deel van die schommeling wordt verklaard door marktontwikkelingen, die het verloop van de opbrengstprijzen van de producten bepalen. Ook zaken als droogte, overstromingen, dierziekten en ziekten in gewassen kunnen voor individuele bedrijven grote inkomensgevolgen hebben. Dergelijke tegenslagen kunnen een zogenaamd 'fataal risico' vormen: het zijn gebeurtenissen met een kleine kans, maar ze leiden tot een groot en meestal onomkeerbaar verlies. Zeldzaamheid en hevigheid horen bij fatale risico's. Hoe heviger het risico, des te zeldzamer de gebeurtenis over het algemeen zal zijn. Het omgekeerde is ook het geval. Fatale risico's leiden tot grote verliezen bij bedrijven en de samenleving.

Beheersen van risico's

Boeren zullen op de een of andere manier de risico's die ze lopen moeten beheersen. Schommelingen in opbrengstprijzen kunnen bijvoorbeeld worden opgevangen door het afsluiten van prijscontracten of door diversificatie. Sommige risico's kunnen wellicht nog met eigen middelen worden opgevangen, maar voor andere zijn verzekeringen noodzakelijk.

Op basis van data uit het Bedrijven-Informatienet van het LEI is onderzocht in welke mate de melkveehouders en akkerbouwers zich tegen verschillende soorten risico's hebben verzekerd en hoeveel premie daarvoor wordt betaald. In de melkveehouderij is in 2001 gemiddeld bijna 6.300 euro per bedrijf aan verzekeringspremies betaald en in de akkerbouw ongeveer 7.500 euro (tabel 1). Op elk bedrijf wordt wel een bepaald bedrag aan premie afgedragen, omdat sommige verzekeringen, zoals aansprakelijkheidsverzekeringen voor voertuigen, wettelijk verplicht zijn. Bij een klein aantal bedrijven blijft de verzekering vanwege geloofsovertuiging beperkt tot die wettelijke verplichtingen.

De meest voorkomende verzekeringen zijn de schade-, aansprakelijkheids- en ziektekostenverzekering. Uit de tabel blijkt dat niet alle bedrijven via een particuliere ziektekostenverzekering zijn verzekerd. Voor een deel van de bedrijven is er sprake van verzekering via een combiverzekering of via het ziekenfonds. De ziekenfondspremie is niet in de cijfers opgenomen.

Gemiddeld worden de hoogste bedragen aan premies betaald aan schade- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen. Ongeveer 35 tot 40% van de ondernemers heeft geen arbeidsongeschiktheidsverzekering afgesloten.

Tabel 1 Verzekeringen in de melkveehouderij en akkerbouw, 2001

Categorieën	Melkveebedrijven		Akkerbouwbedrijven	
	verzekerde boeren (%)	gemiddeld betaalde premie verzekeerenden	verzekerde boeren (%)	gemiddeld betaalde premie verzekeerenden
Ongevallen	28	182	31	121
Schade	94	1.793	99	2.285
Arbeidsongeschiktheid	65	2.013	58	2.237
Rechtsbijstand	53	290	59	315
Aansprakelijkheid	91	988	96	1.351
Leven	63	1.408	58	2.110
Ziektekosten	89	1.034	84	1.268
Combi	24	1.549	14	930
Totaal	100	6.287	100	7.501

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Verschillen tussen bedrijven

De totaal betaalde premie per bedrijf hangt samen met de verzekeringen die zijn afgesloten. Op een kleine 10% van de bedrijven blijft de totale premie beperkt tot minder dan 2.500 euro (figuur 1). In de melkveehouderij betaalt ongeveer 1 op de 3 bedrijven tussen de 2.500 en 5.000 euro aan premie. In de akkerbouw ligt het zwaartepunt iets hoger, overeenkomstig het hogere gemiddelde bedrag dat wordt betaald. Op ongeveer 15% van de bedrijven is in 2001 meer dan 10.000 euro aan verzekeringen betaald.

